

Főoldal > ... > [Jogi Szakember Keresése](#) > [A Különböző Jogi Szakmák](#) > Austria

A különböző jogi szakmák

Ausztria

Tartalomszolgáltató:

Ausztria

Ez az oldal az ausztriai jogi szakmákról nyújt áttekintést.

Jogi szakmák – bevezető

Jelenleg (2023-ban) mintegy 1850 hivatásos bíró dolgozik a „rendes bíróságokon”, azaz a polgári, a büntető-, a munkajogi és a szociális ügyek területén (ez az adat az aktív állományú, teljes munkaidős egyenértéknek megfelelő állásokat mutatja, a Legfelsőbb Bíróságot is beleértve). Az igazságszolgáltatás jelentős részéért mintegy 700 igazságügyi szakember felel. Ezenkívül mintegy 600 hivatásos bíró dolgozik a közigazgatási bíróságokon.

Emellett bizonyos ügyek elbírálásában – önkéntes alapon – laikusok is közreműködnek. Közéjük tartoznak a büntetőügyekben eljáró ülnökök vagy esküdtek, valamint a kereskedelmi, a munkajogi és a szociális jogi ügyekben, valamint bizonyos közigazgatási eljárásokban közreműködő, különleges szakértelemmel rendelkező laikus bírók.

Körülbelül 480 ügyész dolgozik az országban (2023-as adat, amely az aktív állományú, teljes munkaidős egyenértéknek megfelelő állásokat mutatja, ideértve a Legfőbb Ügyészséget is, azonban ide nem értve a központi hatóságot).

A büntetés-végrehajtási rendszerben összesen 3799 fő dolgozik (a 2019. szeptember 1-jei állapotot tükröző adat, amely az aktív állományú, teljes munkaidős egyenértéknek megfelelő állásokat mutatja, beleértve a Büntetés-végrehajtási Igazgatóságot is); ez az adat magában foglalja az összesen 3214 fegyőrt is (köztük a képzés területén dolgozó személyeket is).

1. Bírák

A bírák képzése és kinevezése

A rendes bíróságokon a bírói kinevezés feltétele a legalább 4 éves jogi tapasztalat és a jogi tanulmányok befejezését követően a bírói vizsga sikeres letétele.

A szakmai tapasztalat részét képezi a bíróságon eltöltött legalább 7 hónapos szakmai gyakorlat (bíróági gyakorlat, korábbi nevén „bíróági év”), amelyen azok a személyek vehetnek részt, akik befejezték az egyetemi tanulmányaikat, és amelyet azoknak is teljesíteniük kell, akik ügyvédek vagy közjegyzők szeretnének lenni. A kötelező szakmai gyakorlat fennmaradó részét általában bírósági fogalmazóként, igazságügyi képzés keretében történő külön bírói előkészítő képzés révén teljesítik, ez azonban más jogi tevékenység során, például ügyvédjelöltként is teljesíthető.

Évente körülbelül 100 bíróági fogalmazót vesznek fel az előkészítő képzésre. A bíróági előkészítő szolgálat (beleértve a bíróági gyakorlatot is) főszabály szerint 4 évig tart, és körzeti bíróságon, tartományi bíróságon, ügyészségen, büntetés-végrehajtási intézetnél, áldozatvédelmi vagy áldozatsegítő központban, valamint ügyvédi vagy közjegyzői irodánál, illetve a Pénzügyi Ügyészségen teljesíthető. A képzés egy része teljesíthető tartományi felsőbbbírószágon, a Legfelsőbb Bíróságnál, a Szövetségi Igazságügyi Minisztériumnál, a Büntetés-végrehajtási Igazgatóságon, pártfogó szolgálatnál, vagyonkezelő egyesületnél vagy gyámhivatalnál, a jogvédelemért felelős

biztos hivatalánál vagy a pénzügyi ágazatban (például megfelelő vállalkozásoknál). A bírósági előkészítő szolgálat a bírói vizsgával zárul. A képzési idő megfelelően csökken azon személyek esetében, akik pályát módosítanak azt követően, hogy más jogi szakmákban már tapasztalatot szereztek. Azoknak, akik már sikeresen letették az ügyvédi vagy a közjegyzői vizsgát, nem kell bírói vizsgát tenniük, hanem csupán egy kiegészítő vizsgán kell részt venniük.

A bírói vizsga sikeres letételét követően az érintett személynek pályáznia kell egy betöltetlen bírói vagy ügyészi álláshelyre.

A közigazgatási bíróságokon nincs bírósági előkészítő szolgálat, a közigazgatási bírácoknak azonban legalább 5 éves (például közigazgatási hatóságnál megszerzett) szakmai tapasztalattal kell rendelkezniük, és nem kell vizsgát tenniük.

A rendes bíróságok bírái átmehetnek a közigazgatási bíróságokhoz. 5 év közigazgatási bírósági megbízatást követően a közigazgatási bíróságok bírái is kinevezhetők rendes bírósági bírónak.

A bírói és az ügyészi tisztségekre általában a szövetségi igazságügyi miniszter nevezi ki a jelölteket. A szövetségi elnök csak bizonyos tisztségek esetében gyakorolja a kinevezési jogot. Ezzel szemben a Tartományi Közigazgatási Bíróság bíráit az adott tartományi kormány nevezi ki. Bírónak vagy ügyésznek csak osztrák állampolgárok nevezhetők ki.

A bírák jogállása

A szövetségi rendes bíróságokra és közigazgatási bíróságokra kinevezett bírák szövetségi köztisztviselők. A szövetségi alkotmánytörvény (*Bundes-Verfassungsgesetz [B-VG]*) mellett a bírák képzésére és foglalkozási viszonyára vonatkozó fő jogforrás a bírák és az ügyészek szolgálati viszonyáról szóló törvény (*Richter- und Staatsanwaltschaftsdienstgesetz [RStDG]*). A törvény számos rendelkezést tartalmaz mind a bírák, mind az ügyészek tekintetében (ideértve például a fegyelmi jogot és a szolgálati leírásokat).

A tartományi közigazgatási bíróságok (*Landesverwaltungsgerichte*) bírái az adott tartomány köztisztviselői. Foglalkozási viszonyukat a szövetségi alkotmánytörvény és az egyes tartományi jogszabályok szabályozzák.

A hivatásos bírák kinevezése határozatlan időre szól, nyugállományba annak a hónapnak a végén vonulnak, amelyben betöltik 65. életévüket.

A szövetségi alkotmánytörvény 87. és 88. cikke értelmében a bírók a jogértelmezés és az ítélezés során az állam független képviselőiként járnak el. Ez a függetlenség egyrészt abban jelenik meg, hogy a bíró nem utasítható (tárgyi függetlenség), másrészt pedig abban, hogy nem mozdítható el és nem helyezhető át (személyi függetlenség). A bíró csak a jogszabályokhoz van kötve, és saját jogi meggyőződése alapján határoz. Más bíróságok hasonló jogi ügyekben hozott határozatai (precedensek) sem kötik.

A törvényes nyugdíjkorhatár betöltését követő nyugdíjba vonulás kivételével a bírák akarata ellenére csak a jogszabályban előírt körülmények között és módon, alakszerű bírósági határozat alapján távolíthatók el hivatalukból, helyezhetők át más pozícióba vagy nyugdíjazhatók (a szövetségi alkotmánytörvény 88. cikke).

A bírák csak az igazságszolgáltatási feladataik ellátása (a törvényben és az ügyelosztás által előírt igazságszolgáltatási tevékenységek végzése) során rendelkeznek különleges alkotmányos jogállással, azonban a bíróságok igazgatása terén – amelyet szintén bírák látnak el – nincs ilyen jogállásuk. Ez alól kivételt képeznek azok a bírósági igazgatási ügyek, amelyekről valamely tanácsnak vagy bizottságnak kell döntést hoznia (például az ügyek elosztása, kinevezési javaslatok). Ettől eltérő esetekben a bírónak felettesei utasításait kell követnie. Az ügyek meghatározott elosztása biztosítja a törvényes bíróhoz való alkotmányos jog érvényesülését.

A bírák szerepe és feladatai

A bírák polgári és büntetőügyekben ítéleznek. Közigazgatási és alkotmányjogi ügyekben a közigazgatás ellenőrzése és az alkotmány védelme a feladatuk.

Jogi felelősség

Fegyelmi bíróság: azok a bírák, akik a szakmai és az etikai kötelezettségeiket vétkesen megszegik, a fegyelmi

bíróság előtt felelősségre vonhatók. Rendes bírósági bírák esetében a fegyelmi bíróság a regionális felsőbbbíróságokon, illetve a Legfelsőbb Bíróságon működik, és kizárólag bírákból áll. A fegyelmi bíróság jár el az ügyészek foglalkozási kötelezettségzegési ügyeiben is. Néhány kivétellel ugyanezen fegyelmi rendelkezések alkalmazandók a szövetségi közigazgatási bíróságok bíraira is. Ezzel szemben a regionális közigazgatási bíróságok bíraira vonatkozó fegyelmi szabályokat a vonatkozó tartományi jogszabályok határozzák meg.

Büntetőbíróság: ha a szakmai kötelezettségek vétkes megszegése egyúttal bűncselekményt is megvalósít, a bíró (és az ügyész) büntetőbíróság előtt kerül felelősségre vonásra (például hivatali visszaélés esetén).

Polgári bíróság: azok a felek, akik valamely bíró (vagy ügyész) jogellenes és vétkes magatartása következtében kárt szenvedtek el, kártérítési igényt érvényesíthetnek az állammal szemben. Az állam szándékos cselekmény vagy súlyos gondatlanság esetén megtérítést követelhet a bírótól (vagy ügyésztől).

2. Ügyészek

Szervezeti felépítés

Az ügyészség hierarchikus szervezete általánosságban megegyezik a bírósági szervezettel.

Mind az 16, büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező elsőfokú bíróságon van ügyészség. Emellett Ausztria egész területén hatáskörrel rendelkezik a gazdasági és korrupciós bűncselekmények ügyében eljáró ügyészség (*Wirtschafts- und Korruptionsstaatsanwaltschaft*). Minden tartományi felsőbbbíróságon főügyészség, a Legfelsőbb Bíróságon pedig a Legfőbb Ügyészség működik. A Legfőbb Ügyészség és a főügyészségek a Szövetségi Igazságügyi Minisztérium közvetlen alárendeltségében működnek.

Az ügyészek képzése és kinevezése

Az ügyészi képzés megfelel a hivatásos rendes bírósági bírák képzésének.

Ügyésszé csak az nevezhető ki, aki teljesíti a bíróvá történő kinevezés feltételeit.

A megüresedő ügyészi állásokat a bírói állásokhoz hasonlóan nyilvános pályázat útján lehet betölteni. Az ügyészek kinevezésére a szövetségi államfő jogosult, aki azonban a bírákhoz hasonlóan a kinevezési jogot a legtöbb álladó ügyészi állás tekintetében a szövetségi igazságügyi miniszterre ruházta át.

Az ügyészek jogállása

Az ügyészségek különálló, de nem független igazságügyi hatóságok. Hierarchikus felépítéssel rendelkeznek, és kötik őket a főügyészségek és végső soron a szövetségi igazságügyi miniszter utasításai.

A jogszabályok részletesen szabályozzák az utasítási jogot. A főügyészség és a szövetségi igazságügyi miniszter köteles utasításait írásba foglalni és indokolással ellátni. Az utasításokat ezenkívül csatolni kell a büntetőügy irataihoz. Az utasítás kiadása előtt a szövetségi miniszternek konzultálnia kell az utasításokkal foglalkozó tanácsadó testülettel (*Weisungsrat*). A szövetségi igazságügyi miniszter miniszteri felelősséggel tartozik, valamint elszámolási és tájékoztatási kötelezettség terheli a Parlament felé.

Az egyes ügyészségek munkavállalói kötelesek eleget tenni a vezető ügyész utasításainak. Ha azonban az ügyész jogellenesnek tartja az utasítást, kérheti annak írásba foglalását vagy akár mentesítését is az érintett büntetőügy intézése alól.

Az ügyészek szerepe és feladatai

Az ügyészségek a bíróságoktól elkülönülő különleges szervek. Szerepük a büntető igazságszolgáltatáshoz fűződő közérdek védelme. Ez magában foglalja a bűnügyi nyomozási feladatok ellátását is. Felelősek továbbá a vádemelések büntetőeljárásban történő benyújtásáért és bemutatásáért is. Az ügyészségeket ezért vádhatóságnak is nevezik.

Az ügyészek feladata a vádemelés és a vád képviselése mind a tartományi bíróságon, mind pedig az annak illetékességi területén működő körzeti bíróságokon. A körzeti bíróságon a vádat rendszerint a körzeti ügyész

(*Bezirksanwalt*) képviseli. A körzeti ügyészek olyan különleges szaktudással rendelkező tisztviselők, akik esetében az egyetemi végzettség nem kötelező.

Különleges feladatot lát el a gazdasági és korrupciós bűncselekmények ügyében eljáró ügyészség, amelynek illetékessége az ország egész területére, hatásköre pedig elsősorban a hivatali és korrupciós bűncselekményekre, valamint az 5 000 000 EUR-t meghaladó összeget érintő gazdasági bűncselekményekre terjed ki. Ezenkívül szintén a hatáskörébe tartoznak az 5 000 000 EUR-t meghaladó összeget érintő pénzügyi bűncselekmények, a társadalombiztosítási csalás minősített esetei, a csődeljárással kapcsolatos bűncselekmények minősített esetei (*kridatträchtiges Verhalten*), valamint a részvénytársaságokról szóló törvény, illetve a korlátolt felelősségű társaságokról szóló törvény szerinti bűncselekmények, a megfelelő nagyvállalkozások (legalább 5 000 000 EUR tőzstőke vagy több mint 2000 alkalmazott) általi elkövetés esetében.

A főügyészségek – amelyek a hierarchiában az ügyészségek felett helyezkednek el – a bécsi, a grazi, a linzi és az innsbrucki tartományi felsőbbbíróság mellett működnek. A főügyészségek amellet, hogy a tartományi felsőbbbíróságokon képviselik a vádat, az illetékességi területükön működő ügyészségek felügyeletét is ellátják, és közvetlenül a szövetségi igazságügyi miniszternek vannak alárendelve.

A Legfelsőbb Bíróságon létrehozott Legfőbb Ügyészség pedig különleges pozíciót tölt be. Közvetlenül a szövetségi igazságügyi miniszter alá tartozik, és nem jogosult utasítást adni az ügyészségeknek és a főügyészségeknek. Ezenkívül nem képviseli a vádat az eljárásokban, hanem a Legfelsőbb Bíróság támogatása a feladata. Elsősorban semmisségi kérelmek benyújtására jogosult annak érdekében, hogy biztosítsa a jog érvényesülését azokban a büntetőügyekben, amelyekben a felek már kimerítették a jogorvoslati lehetőségeiket. A Legfőbb Ügyészség tehát fontos szerepet játszik a jogegység és a jogbiztonság büntetőügyekben történő biztosításában.

Jogi felelősség

Az ügyészek fegyelmi, büntetőjogi és polgári jogi felelőssége a rendes bíróságok bíróiéval azonos módon került szabályozásra.

3. Önálló bírósági tisztviselők

Szervezeti felépítés

Ausztriában az önálló bírósági tisztviselők (*Diplomrechtspfleger*innen*) az igazságszolgáltatási rendszer alapvető támaszai. A polgári ügyekben jelenleg az elsőfokú bírósági határozatok több mint 80%-át több mint 700 önálló bírósági tisztviselő hozza meg.

Az önálló bírósági tisztviselők képzése

Csak olyan személyek vehetnek részt az önálló bírósági tisztviselők képzésén, akik sikeresen leérettségiztek, vagy szakmai képesítést szereztek. A képzés 3 évig tart, és magában foglalja a bírósági munkát, beleértve az adott munkaterületre vonatkozó intézkedések előkészítését, az általános és a munkaterület-specifikus képzéseken való részvételt, valamint a vonatkozó vizsgák letételét. Az önálló bírósági tisztviselői vizsga letételét követően, amennyiben az önálló bírósági tisztviselőkről szóló törvény (*Rechtspflegergesetz*) 3. szakaszában felsorolt egyéb feltételek teljesülnek, az önálló bírósági tisztviselőjelölt oklevelet kap a szövetségi igazságügyi minisztertől. Az oklevélben fel kell tüntetni a munkaterületet. Ezen oklevél megszerzését követően az önálló bírósági tisztviselőjelölt felhatalmazást kap arra, hogy a szövetségi területen belül igazságügyi tevékenységet folytasson, és így önálló bírósági tisztviselőként is dolgozhat.

A tartományi felsőbbbíróság elnöki tisztét betöltő bírónak ezt követően meg kell határoznia, hogy az érintett bírósági alkalmazottat mely bíróságon foglalkoztassák önálló bírósági tisztviselőként, és adott esetben azt is, hogy milyen időszakra. Az elnöki tisztet betöltő bíró által meghatározott bíróságon a bíróság vezetését ellátó személy (a bíróság elnöke vagy vezetője) beosztja az önálló bírósági tisztviselőt egy bíró által irányított bírósági részleghez, vagy adott esetben több bírósági részleghez.

Az önálló bírósági tisztviselő jogállása

Az önálló bírósági tisztviselők különleges képzettséggel rendelkező bírósági tisztviselők, akikre az osztrák szövetségi alkotmánytörvény 87a. cikke és az önálló bírósági tisztviselőkről szóló törvény alapján át lehet ruházni egyes pontosan meghatározott polgári ügyek első fokú elintézését. E funkciójában az önálló bírósági tisztviselőt kizárólag az adott ügyért a bírósági ügyek elosztása szerint felelős bíró utasításai kötik. A bírák bármikor fenntarthatják maguknak az ügy tárgyalásához való jogot, vagy lefoglalhatják az ügyet. Az önálló bírósági tisztviselők által hozott határozatok a bírói határozatokhoz hasonlóan megtámadhatók.

A gyakorlatban az önálló bírósági tisztviselők többnyire függetlenül dolgoznak. A bírák általi utasítás nem szokásos, arra rendkívül ritkán kerül sor.

Az önálló bírósági tisztviselő szerepe és feladatai

Önálló bírósági tisztviselőket az alábbi munkaterületeken neveznek ki:

- polgári eljárás, végrehajtás és fizetésképtelenséggel kapcsolatos ügyek (adósságrendezési eljárás);
- nemperes eljárások;
- ingatlan-nyilvántartással és hajórajstrommal kapcsolatos ügyek;
- cégjegyzékekkel kapcsolatos ügyek.

E munkaterületek mindegyike különleges képzést és az adott munkaterület tekintetében történő önálló bírósági tisztviselői kinevezést igényel.

A bírák és az önálló bírósági tisztviselők közötti feladatmegosztás

Az önálló bírósági tisztviselő tevékenységi köre nem foglalja magában a fent említett munkaterületekkel kapcsolatos összes feladatot és határozatot. Az önálló bírósági tisztviselő tevékenységi körébe tartozó ügyeket az önálló bírósági tisztviselőkről szóló törvény kifejezetten meghatározza, és a tevékenységi kör terjedelme az egyes munkaterületeken eltérően alakul.

Az önálló bírósági tisztviselőkről szóló törvény meghatározza az egyes munkaterületekre vonatkozó tevékenységi köröket, amelyek konkrét felelősségi köröket ruháznak az önálló bírósági tisztviselőkre (például a fizetésképtelenségi ügyekben ez a tevékenységi kör a körzeti bíróságok előtt folyó csőd-eljárásokat foglalja magában). Természetesen bizonyos feladatok a bíráknak vannak fenntartva. Ezen túlmenően minden tevékenységi terület magában foglalja többek között a „fizetési meghagyásos” eljárások lefolytatását, az adott munkaterületen hozott bírósági határozatok joghatásának és végrehajthatóságának megerősítését, a jogi segítségnyújtás iránti kérelmek tárgyában az önálló bírósági tisztviselői eljárás során hozott határozatokat, valamint a hivatalos feladatok ellátását a nemzeti bíróságok vagy nemzeti hatóságok általi jogsegély iránti kérelmek alapján.

4. Ügyvédek

Általános előírások

Az ügyvédek szakképzettséggel és felhatalmazással rendelkeznek arra, hogy valamennyi peres és nemperes, továbbá valamennyi közjogi és magánjogi ügyben eljárjanak a felek képviselőjében Ausztria összes bírósága és hatósága előtt.

Az ügyvédi tevékenység Ausztriában történő folytatásához nincs szükség hatósági kinevezésre, feltétele azonban az alábbi követelmények teljesítése. A főbb jogalapok között szerepel az ügyvédekről szóló törvény (*Rechtsanwaltsordnung*), RGBl.

A fő jogalapok a következők: az ügyvédekről szóló törvénykönyv (*Rechtsanwaltsordnung [RAO]*), Birodalmi Törvénytar (RGBl.) 96/1896. sz.; az ügyvédek és ügyvédjelöltek fegyelmi szabályzata (*Disziplinarstatut für Rechtsanwälte und Rechtsanwaltsanwärter [Dst]*), Szövetségi Törvénytar (BGBl.) 474/1990. sz.; az ügyvédi díjszabásról szóló szövetségi törvény (*Bundesgesetz über den Rechtsanwaltsstarif [RATG]*), BGBl. 189/1969. sz.; az ügyvédi vizsgáról szóló törvény (*Rechtsanwaltsprüfungsgesetz [RAPG]*), BGBl. 556/1985. sz.; és a szolgáltatásnyújtás szabadságáról és az európai ügyvédek ausztriai letelepedéséről, valamint a nemzetközi

tevékenységet folytató ügyvédek által Ausztriában nyújtott jogi szolgáltatásokról szóló szövetségi törvény (*Bundesgesetz über den freien Dienstleistungsverkehr und die Niederlassung von europäischen Rechtsanwältinnen und Rechtsanwälten sowie die Erbringung von Rechtsdienstleistungen durch international tätige Rechtsanwältinnen und Rechtsanwälte in Österreich [EIRAG]*), BGBl. I., 27/2000. sz.

A szakmai gyakorlatra vonatkozó követelmények

Aki ügyvédi tevékenységet kíván folytatni, annak az osztrák jogi tanulmányokat követően összesen ötéves jogi szakmai gyakorlatot kell igazolnia, amelyből legalább hét hónapot bíróságon vagy ügyészségen, három évet pedig osztrák ügyvéd mellett ügyvédjelöltként kell eltölteni.

Az ügyvédi vizsga – amelynek letétele az ügyvédi tevékenység gyakorlásának feltétele – három év gyakorlati munkaviszonyt követően tehető le, amelyből legalább hét hónapot bíróságon, legalább két évet pedig ügyvéd mellett kell teljesíteni. A vizsga letételéhez a pályázóknak az ügyvédi kamara által ügyvédjelöltek számára kötelezően előírt képzésen kell részt venniük.

Azok, akik megfelelnek a követelményeknek, felvehetők annak az ügyvédi kamarának az ügyvédi névjegyzékébe, amelynek a bírósági körzetében a tevékenységüket folytatni kívánják.

Bizonyos körülmények között azok a külföldi ügyvédek, akik az Európai Unió valamely tagállamának, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes másik államnak vagy Svájcnak az állampolgárai, szintén jogosultak a következőkre:

- ideiglenes jelleggel ügyvédi tevékenységet folytathatnak Ausztriában;
- kérhetik az illetékes ügyvédi kamara névjegyzékébe való felvételüket (alkalmassági vizsga letételét követően); vagy
- a származási országukban használt szakmai megnevezés alapján azonnal, előzetes alkalmassági vizsga nélkül megkezdhetik Ausztriában a szakmai tevékenységüket, és azt követően, hogy 3 évig ténylegesen és rendszeres jelleggel folytatták Ausztriában a tevékenységüket, teljes mértékben integrálódhatnak az osztrák ügyvédi szakmába.

Bizonyos körülmények között valamely GATS tagállam ügyvédi kamarájának a tagja ideiglenes jelleggel szintén végezhet Ausztriában bizonyos pontosan meghatározott ügyvédi tevékenységeket.

Jogi felelősség

Az az ügyvéd, aki a szakmai kötelezettségeket megszegi vagy az ügyvédi kar tekintélyét csorbítja, a helyi ügyvédi kamara által választott fegyelmi tanács előtt felelősségre vonásra kerül. A fegyelmi tanács által kiszabható büntetések köre kiterjed az érintett személy ügyvédi névjegyzékből való törlésére is. Másodfokon a Legfelsőbb Bíróság jár el négy tagból álló tanácsban, amelyet két legfelsőbb bírósági bíró és két ügyvéd alkot.

Emellett az ügyvédek természetesen büntetőjogi és polgári jogi felelősség is terheli.

Kamara, Osztrák Ügyvédi Kamara

A tartomány névjegyzékébe felvett ügyvédek ügyvédi kamarát (*Rechtsanwaltskammer*) alkotnak. Az ügyvédi kamarák autonóm önkormányzattal rendelkező közjogi testületek.

Szövetségi szinten az osztrák ügyvédek érdekeit általában az Osztrák Ügyvédi Kamara (*Österreichischer Rechtsanwaltskammertag*) képviseli. Ez a szervezet Ausztria kilenc ügyvédi kamarájából áll, és képviselői gyűlésén az ügyvédi kamarák küldöttei vesznek részt (<http://www.rechtsanwalte.at/>).

5. Közjegyzők

Általános előírások

A közjegyzők megelőző igazságszolgáltatási tevékenységet ellátó, független és pártatlan intézményként állnak a jogkereső polgárok rendelkezésére magánjogi viszonyaik rendezése érdekében.

Fő feladatuk a jogi eljárásokban való részvétel és a jogi segítségnyújtás a lakosságnak. A közjegyzők

közokiratokat állítanak ki, ellátják harmadik felek tulajdonának bizalmi őrzését, magánokiratokat készítenek, és – elsősorban nemperes ügyekben – képviselik a feleket. A közjegyzők emellett a nemperes eljárásokban bírósági szervként is eljárnak. Így ügynevezett bírósági megbízottként (Gerichtskommissär) különösen hagyatéki eljárások lefolytatását látják el.

A közjegyzők gondoskodnak az elhunyt vagyonának biztosításáról és a jogosultak részére történő átadásáról. Ez a tevékenység az öröklési jog és a nemperes eljárás különleges ismeretét követeli meg, ami egyúttal azt is jelenti, hogy a közjegyzőket a polgárok gyakran keresik meg végrendeletek elkészítésében való közreműködés, valamint öröklési jogi ügyekben való általános tanácsadás és képviselői ellátása céljából.

A közjegyzők közhivatalt töltenek be, azonban nem köztisztviselők. Viselik a közjegyzői iroda működtetésének gazdasági kockázatát, azonban nem folytatnak üzleti tevékenységet. A szabad foglalkozások gyakorlóihoz hasonlóak, bírósági megbízottként azonban bírósági tisztviselők. A közjegyzői tevékenység főfoglalkozás, és nem kapcsolható össze ügyvédi tevékenységgel.

A közjegyzői helyek számát és a közjegyzői irodák székhelyét a szövetségi igazságügyi miniszter rendelettel módosíthatja. Ausztriában jelenleg (2023 áprilisában) 536 közjegyzői álláshely van.

E tevékenység legfontosabb jogalapjai a következők: a közjegyzőkről szóló törvény (*Notariatsordnung [NO]*), RGBl. 75/1871. sz.; a közjegyzői okiratokról szóló törvény (*Notariatsaktsgesetz*), RGBl. 76/1871. sz.; a közjegyzői díjszabásról szóló törvény (*Notariatstarifgesetz [NTG]*), BGBl. 576/1973. sz.; a közjegyzői vizsgáról szóló törvény (*Notariatsprüfungsgesetz [NPG]*), BGBl. 522/1987. sz.; a bírósági megbízottokról szóló törvény (*Gerichtskommissärsrsgesetz [GKG]*), BGBl. 343/1970. sz.; és a bírósági megbízottak díjszabásáról szóló törvény (*Gerichtskommissionstarifgesetz [GKTG]*), BGBl. 108/1971. sz.

Továbbképzések

Annak, aki befejezte a jogi tanulmányait (az osztrák jogi tanulmányait), és érdeklődik a közjegyzői szakma iránt, keresnie kell egy közjegyzőt, aki alkalmazza őt, valamint gondoskodnia kell arról, hogy felvegyék a közjegyzőjelöltek névjegyzékébe.

A közjegyzőjelöltek illetékes közjegyzői kamara által vezetett névjegyzékébe csak az a személy vehető fel, aki bíróságon vagy ügyészségen teljesített, 7 hónapos jogi szakmai gyakorlattal rendelkezik, és a jelöltek névjegyzékébe való első felvételekor még nem töltötte be a 35. életévét.

A közjegyzői vizsgára bocsátáshoz a közjegyzőjelöltnek a közjegyzői kamara által kötelezően előírt képzésen kell részt vennie.

A közjegyzői vizsgát két részletben kell letenni:

- A közjegyzőjelölt a vizsga első részét egy 18 hónapos jelölti időszak után teheti le, azonban legkésőbb a jelölti időszak ötödik évének végéig köteles azt letenni; ellenkező esetben a jelölt nevét törlik a közjegyzőjelöltek névjegyzékéből.
- A vizsga második része további legalább 1 éves, közjegyzőjelöltként folytatott gyakorlati tevékenységet követően tehető le. A közjegyzői vizsga második részét legkésőbb a 10. jelöltként eltöltött év végéig le kell tenni; ellenkező esetben a jelölt nevét törlik a közjegyzőjelöltek névjegyzékéből.

Kinevezés

A megüresedett vagy újonnan létrehozott közjegyzői álláshelyeket a betöltésük előtt nyilvánosan meg kell hirdetni. A törvény (a közjegyzői rendtartás 6. §-a) a közjegyzői állásra pályázókkal szemben többek között a következő követelményeket támasztja:

- EU- vagy EGT-tagállam, illetve Svájc állampolgára;
- sikeresen elvégzett osztrák jogi tanulmányokkal rendelkezik;
- sikeresen teljesítette a közjegyzői vizsgát; és
- legalább 7 éves jogi szakmai tapasztalatot tud igazolni, amelyből legalább 3 év közjegyzőjelöltként, a közjegyzői vizsga letételét követően megszerzett tapasztalat.

Ezek az alapvető követelmények azonban nem jogosítanak fel a közjegyzőként történő kinevezésre. A felvételi

eljárás során a pályázókat a területileg illetékes közjegyzői kamara, majd ezt követően az illetékes tartományi bíróság és tartományi felsőbbbíróság személyzeti ügyi tanácsa értékeli és rangsorolja, amelynek során a gyakorlati tapasztalat döntő jelentőséggel bír. A közjegyzői kamara és a két személyzeti ügyi tanács külön-külön három személyt tartalmazó javaslatot terjeszt a szövetségi igazságügyi miniszter elé. Bár a javaslat nem köti a minisztert, a gyakorlatban csak a javasolt jelölteket nevezi ki.

A közjegyző a 70. életévét követő naptári év január 31-ig gyakorolhatja tevékenységét. A közjegyző másik közjegyzői állásba hivatalból történő áthelyezése nem megengedett.

A közjegyzők felügyelete; jogi felelősség

Közokirat-kiállítási és bírósági megbízotti kötelezettségeikre figyelemmel a közjegyzők különleges felügyelet alatt állnak. A közjegyzők felügyelete a szövetségi igazságügyi miniszter, az igazságügyi igazgatási osztály és közvetlenül a közjegyzői kamarák feladata.

A közjegyzőkre különleges fegyelmi törvény vonatkozik. A fegyelmi vétségeket első fokon a közjegyzői fegyelmi bíróságként eljáró tartományi felsőbbbíróság, másodfokon a közjegyzői fegyelmi bíróságként eljáró Legfelsőbb Bíróság bírálja el. Az eljáró tanácsoknak közjegyző tagokkal is kell rendelkezniük. A fegyelmi bíróság által kiszabható fegyelmi büntetések köre kiterjed a hivatalból való elmozdításra is. A szabálysértésekért járó büntetéseket a közjegyzői kamara szabja ki.

Fegyelmi felelősségük mellett a közjegyzőket természetesen büntetőjogi és polgári jogi felelősség is terheli.

Amikor a közjegyző bírósági megbízottként jár el, büntetőjogi szempontból köztisztviselőnek tekintendő, így úgynevezett hivatali visszaélésekért is felelősségre vonható, amelyek között szerepel többek között a hivatali hatáskörrel való visszaélés. A közjegyzők polgári jogi felelőssége eltérően került szabályozásra. Amikor a közjegyzők bírósági megbízottként járnak el, ugyanazok a felelősségi rendelkezések vonatkoznak rájuk, mint a bírákra és az ügyészekre. Így tehát a felek nem indíthatnak keresetet közvetlenül velük szemben, hanem ehelyett az államhoz kell fordulniuk kártérítési igényükkel. Az állam szándékos cselekmények vagy súlyos gondatlanság esetén megtérítést követelhet. Bírósági megbízotti tevékenységük körén kívül a közjegyzőket közvetlen polgári jogi felelősség terheli a felekkel szemben.

Közjegyzői kollégiumok, Osztrák Közjegyzői Kamara

Azok a közjegyzők, akiknek székhelye egy szövetségi tartományban található, a közjegyzőjelölti névjegyzékbe felvett közjegyzőjelöltekkel együtt alkotják a közjegyzői kollégiumot (*Notariatskollegium*). Bécs, Alsó-Ausztria és Burgenland szövetségi tartomány közös kollégiummal rendelkezik, valamint Tirol és Vorarlberg szövetségi tartomány is.

A kollégium feladata a közjegyzői kar tisztességének és méltóságának megőrzése, valamint érdekeinek képviselete.

Minden közjegyzői kollégium köteles közjegyzői kamarát választani a tagjai közül. A közjegyzői kamara tagja az elnöki tisztséget betöltő közjegyző, valamint hat (Bécsben 12) közjegyző és három (Bécsben hat) közjegyzőjelölt.

Az Osztrák Közjegyzői Kamara ([Österreichische Notariatskammer](#)) a tartományi közjegyzői kamarákból áll. Az Osztrák Közjegyzői Kamara feladata – az osztrák közjegyzői kar egészét érintő, vagy az egyes közjegyzői kamarák hatáskörét meghaladó kérdésekben – a közjegyzők képviselete, valamint jogaik és érdekeik védelme.

Kapcsolódó linkek

[Jogi szakmák – Ausztria](#)

Last update: 26/10/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi

nyilatkozatban tekintheti meg.